

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

La síndrome de l'ai, ai, ai...

Bona part dels catalans, en molt pocs anys, hem fet un gran canvi de mentalitat. Hem passat del “No és possible aconseguir-ho” a “Tenim el dret de provar-ho”. Hem deixat de considerar la pertinença a Espanya com una fatalitat i ara creiem que, si més no, ens pertany el dret de qüestionar-la. Però a molts catalans ens falta acabar de fer el darrer pas: tenir la convicció que, si ho volem, ho tindrem. Que és realment a les nostres mans. Que som capaços de fer-ho perquè és la independència més ben preparada de la història. Que en el moment de la veritat tindrem prou coratge per aconseguir-ho. Que això ja és imparable.

DE LES CAUSES de la desconfiança ja n’he parlat altres vegades. La teoria de Martin Seligman sobre la indefensió apresada –*learned helplessness*– ja ha estat adduïda com una de les actituds interioritzades més difícils de superar, tant en animals com en persones. Fàcilment pots desarmar cognitivament un grup d’alumnes si els saps fer dubtar de la seva capacitat intel·lectual (a YouTube en podeu veure una demostració de la psicòloga Charisse Nixon en només cinc minuts). En el nostre cas, això s’agreuja perquè hi ha personatges influents en l’opinió pública dins del mateix independentisme que es dediquen a alimentar la indefensió seguint aquest esport nacional que consisteix a minar l’autoestima i sabotejar tot el que sigui sospitos de *caure* en el pecat de l’optimisme i que ràpidament és qualificat d’autocomplaença ingènua.

L’ALTRA TEORIA que explica aquesta feblesa induïda és l’“autocompliment de profecia” –*self-fulfilling prophecy*– de Robert Merton. La profecia parteix d’una proposició falsa, però el fet d’anunciar-la afavoreix que es compleixi. És una idea paral·lela a la de William Thomas, que afirmava que “el que és definit com a real, és real en les seves conseqüències”. Proveu de cridar “Foc!” en un cinema, ni que sigui mentida... O és el propi d’aquells adults que projecten les seves pors i inseguretats en les criatures el primer dia que agafen una bicicleta: “Vigila que cauràs, que cauràs, que cauràs...” Fins que la profecia es compleix després de fer trontollar l’autoestima de la criatura.

BÉ, DONCS: bona part de l’independentisme viu aclaparat pel que en podríem dir la síndrome de l’ai, ai, ai..., i que s’expressa en aquesta obsessió per

MANOLO GARCÍA

A molts catalans ens falta acabar de fer el darrer pas: tenir la convicció que, si ho volem, ho tindrem

buscar i trobar febleses als polítics que s’han posat al capdavant i que arriquen o ja han engegat a dida de manera provada les seves pròpies carreteres polítiques i les confortabilitats personals. Ho explicava molt bé Vicent Partal al seu editorial de dimarts passat a Vilaweb: “És injust de tractar així els nostres polítics”. De la mateixa manera que és una insensatesa sobredimensionar les lògiques desavinences dins del Govern, dins de l’ANC o, en general, en l’independentisme.

QUE QUEDI CLAR que no estic reclamant una benevolència condescendent ni que es miri cap a una altra banda respecte de les febleses del procés polític més difícil i arriscat que haurà viscut la nació catalana. Al contrari, necessitem aplicar-hi la màxima exigència crítica. Però això no té res a veure amb l’ai, ai, ai superficial, gratuït i inútil que mina l’autoestima que ens cal per encarar el tram final del desafiament.

SERÀ LLAVORS, en els moments més difícils, que caldrà veure d’on vénen les febleses. Serà llavors quan haurem de passar pel judici dels fets els profetes de calamitats, els que ens apliquen fatalitats històriques com qui diagnostica una malaltia incurable, els que menystenen el coratge i la intel·ligència dels nostres líders i els que minen la nostra autoestima. Llavors, els fets desmentiran les falses profecies, o, al contrari, confirmaran que amb el seu ai, ai, ai hauran aconseguit que es compleixin.